Kavel'in kahraman işçileri haksızlığa göğüs gerdiler

220 işçinin işçilik ve sendikalı olma haklarını titizlikle savunmaları Türk sendikacılığının eriştiği şuur seviyesinin yüceliğini gösterir

MADEN-İŞ

BIRLIKTEN KUVVET DOĞAR

9 Şubat Cumartesi 1963

YIL: 4 — SAYI: 64 Onbeş günde bir çıkar FİATI: 25 KURUŞ

TÜRK — İŞ BAŞKANI SEYFİ DEMİRSOY ŞEHRİMİZE GELEREK MADEN—İŞLE BİRLİKTE MÜCADELEYE BAŞLADI

Kavel Kablo Fabrikasında çıkan olay üzerine Türk—İş Başkanı Seyfi Demirsoy şehrimize gelmiş ve Maden—İş yöneticileri ile konuyu görmüştür. Bunun üzerine olayın gelişmesi şartları Türk—İş'in kararına kalmıştır.

Kavel'in hak arayıcıları herkes tarafından sempati ile karşılanmaktadır.

YENİ YARDIMLAR

İşçilere yeni yardımlar yapılmaktadır. Ar Çelik, Demas Demir Çekme, Halıcıoğlu Telçivi, Şakir Zümre Madeni Eşya Fabrikaları işçileri para yardımına başlamışlardır.

İşlerinden çıkartılan 220 Kavel işçisi fabrikanın önünde hak barikatı kurdular

İşçilerin şuurlu direnişi bütün dünyada ve yurt sendikacılığında tasvip gördü

Hareket Filme de alındı, bağışlar, yardımlar birbirini takip ediyor

Kavel Kablo Fabrikası işçilerinin gösterdikleri hak arama azmi Türkiyede ve hür dünyada geniş yankılar yapmıştır. Milletlerarası Hür İşçi Sendikası Konfederasyonu olay hakkında bilgi istemiştir. Uluslar arası Maden—İş Federasyonu da Kavel işçilerinin hakları uğrundaki azimli kararlarını ve hareketlerini öğrenmiştir. Maden — İş'in üyesi bulunduğu bu Federasyon, işçileri desteklemektedir.

Öte yandan Kavel işçilerinin hak arama hareketleri basın yolu ile Türkiyenin her tarafında duyulunca Maden — İş şehir içi, şehirlerarası telefonlarla ve telgraflarla desteklenmiştir. Manevi destek yanında sendikalar, sosyal adalete gönül veren şa.

(Devamı 4. sayfada)

SENDİKA OLUNCA: Kavel Fabrikasında çalışan işçiler işten atıldıktan sonra beş parasız sokakta bırakılmıştır. Fakat sendika, üyelerini yalnız bırakmamış, onlara maddeten ve manen destek olmuştur. Her gün işçilerin yiyecek ihtiyaçlarını karşılamıştır. Resimde sendikanın dağıttığı ekmekleri sevinçle karşılayan azimli işçilerden bir gurup görülüyor

Ş. Zümre yine işçi çıkardı 35 işçi perişan

Şâkir Zümre fabrikasında 78 işçinin işine son verileceği Bölge Çalışma Müdürlüğüne bildirilmiştir. Bunun üzerine evvelki gün 35 işçi işten çıkarılmıştır. Kendilerine yalnız iş arama süresi karşılığı ücret verilmek istenmiştir. İşçiler bunu kabul etmemiş bütün haklarını istemişlerdir. Olaya Maden — İş sendikası el koymuştur.

Bir işveren Kendi Hukuk Müşavirine de uymadı

Maden Hurdacılık Şirketi ile Maden — İş Sendikası bir anlaşmaya varmış işyerinde disiplin kurulu kurulmasını sağlamıştı. Kurulda işçiler hakkındaki

(Devamı 4. sayfada)

Türk-İş Kavel işçilerini Destekliyor

Kavel Fabrikasındaki işçi dayanışması ve fabrika sahiplerinin haksız tutumları ile ilgili olarak, başta Maden — İş Sendikası Başkanı Kemâl Türkler olmak üzere bir çok sendikaların idarecileri Türk — İş Birinci Bölge Temsilcisi İsmail Topkar'ın başkanlığında çok önemli bir toplantı yapmışlardır.

Mahiyeti gizli tutulmakla beraber, sızan haberlere nazaran, toplantıda, Kavel fabrikasındaki işçilerin oturma grevine devamları haklı görülmüş ve mevcut sendikaların bütün maddi ve manevi güçleri ile bu harekete katılanları desteklemeleri kararlaştırılmıştır. Bu arada, (İş.

(Devamı 4. de)

Üçköprü ocağındaki son facia

Üç işçi bile bile ölüme bırakıldı

Etibank Krom İşletmesinde şehit düşen işçiler sorumluları dava ettiler, suçu örtmek isteyenler yeni bir suç işledi, ağaç kestirdi

Etibank'ın Üçköprü Krom İşletmesi maden ocağında cereyan eden feci olaylar Ege bölgesinde büyük üzüntü yaratmıştır. Maden — İş 'in 3. Bölge Temsilcisi İsmet Demir Uluç işyerinde incelemeler yapmış ve facıayı bizzat tesbit etmiştir. Olay şudur:

Etibank Krom işletmesi, işçi hayatına hiç önem vermemekte ve ocak kurullarına riayeti bir tarafa bırakarak kazalara yol açmaktan çekinmemektedir. Son kaza, çevrede büyük tepki yaratmıştır.

Etibank'ın işletmekte olduğu 3 köprü maden ocağında verimi arttırmak için işçiler gerekli emniyet tahkimatı yapmaktan alakonulmuş ve sorumlu teknik elemanlar işçi hayatını hiçe sayarak çalışanları bile bile ölüme

(Devamı 4. sayfada)

ÖLÜRÜZ DİYENLER: Haklarının geri alınması üzerine işçiler kanuni haklarına dayanarak bu davranışı protesto etmişlerdir. İşçiler kendi elleri ile kendi kararlarını buldukları kartonlara yazmış ve boyunlarına asmışlardır. İşte kararlı ve haklarının savunucusu işçiler. Ne diyorlar? "Ölürüz, hakkımızı vermeyiz".

Kaveldeki olayın safhaları

220 işçi hak peşinde kenetlendi, müktesep haklarını mertçe, kahramanca savundular

OLAYIN BAŞLANGICI

İşyerindeki kârı iki katına çıkarma teahhüdü ile işbaşına getirildiğini bildiren Genel Müdür işçilerin yılbaşı ikramiyelerini kaldırıp yeni usuller koymağa başlayınca işçiler kanunî haklarının ellerinden alındığını görmüş ve 31/Aralıkta bir kaç saat süren protesto hareketinde bulunmuştur

İstinyede kurulu Kavel Kablo Fabrikasında çalışan 220 işçi "oturma grevi" yapmıştır. Geçen Pazar günü çalıştırılanların başladığı grev Pazartesi günü çaışanların ka katılması ile kuvvetlenmiş, işveren vekilinin karakola ve savcılığ başvurmasına rağmen grev devam etmiştir. Fakat işveren, kanunları hiçe sayarak işçi çıkarma ve işçileri üyesi bulundukları Maden - İş Sendikasından istifaya zorlama hareketini dur. durmamıştır.

R. YÜMLÜNÜN DEMECİ

Greve sebep olan olay hakkında Maden-İş Sendikası Genel Sekreteri Ruhi Yümlü şu bilgiyi vermiştir:

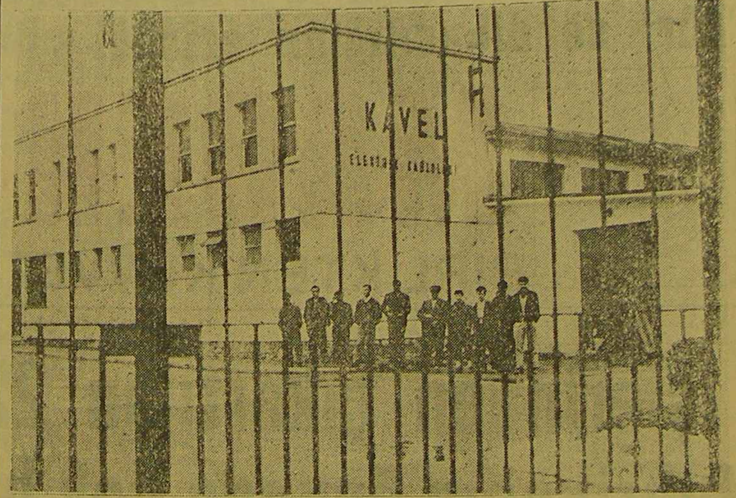
"Kavel Kablo Fabrikasında çalışan işçiler 5 yıldanberi işyerinde işveren vekili durumunda bulunanlarla tam bir âhenk kurmuştu. Fakat geçen yıl kasım ayında fabrikaya yeni bir Genel Müdür atanmıştır. Bu zat tam yetki ile geldiğini ve kendisinden başka kimsede yetki bulunmadığını işçilere bildirmiş, sonra da 5 yıldan beri işçilere verilmekte olan ikramiyeleri kaldırmıştır. Sebep olarak da Fabrika kârını iki katına çıkarma taahhüdü ile işbaşına getirildiğini açıklamıştır. İşyerindeki kârı iki katına çıkarmak isteyen işveren yılbaşı ikramiyesini kaldırıp yeni usuller koymağa başlayınca işçiler kanunî haklarının ellerinden alındığını görmüş ve 31 Aralık'ta birkaç saat süren bir protesto harektinde bulunmuştur. İşyerinde, Genel Müdüre karşı yapılan protestoyu haber alan Maden - İş Sendikası Başkanı Kemal Türkler, Sendikanın ilgili idarecilerine gerekli talimatı vermiş, ve Genel Müdürün önleyemediği protestoyu durdurmuştur. Bu olay üzerine sendikaya saygı duyması gereken Genel Müdür, "Burada benim sözüm geçer" diyerek Sendika temsilcilerine karşı harekete girişmiştir. İlk olarak Maden İş'in Bölge Merkez Şubesi Başkanı ve işyeri sendika temsilcisi İlyas Kabil'le 4 arkadaşının işine son vermiştir. Ayrıca "benim olduğum yerde Sendikalı barınamaz" diyerek sendikalı işçileri istifaya zorlamış ve 50 kadar işçinin istifa mektuplarını bizzat yazdırmış ve bu iş için fabrikanın antetli kâğıdını da kullanmaktan kaçınmamıştır. Bu olaylar kanuna aykırı olduğu için durum Bölge Çalışma Müdürlüğüne aksettirilmiştir. Müfettiş işyerinde inceleme yapmış ve işçileri haklı, işvereni haksız bulmuştur.

İSTİNYEDEKİ TOPLANTI

Maden - İş Sendikası Şişli Bölge Merkez Şubesi geçen hafta İstinyede sohbet toplantısı yapmış ve Kavel işçilerinin şikâyetlerini tesbit etmiştir. İstifa eden işçiler, hakikatte istifa etmemiş olduklarını, istifa kâğıtlarını Müdürün baskısı karşısında mecburen imzaladıklarını açıklamış ve Genel Müdür İbrahim Üzümcüoğlu'nu itham etmişlerdir. Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler, Cuma günü Fabrika Müdürü ile görüşmüş, bu defa Üzümcüoğlu 'Sendikaya karşı değilim, söylenenler yanlıştır" demiştir. GenelMüdürün sendikacılara baskı yapmayacağı vaadini işçilere duyuran Sendika Genel Başkanı, üyeleri normal çalışmaya dâvet etmiş ve işçiler normal çalışmaya başlamışlarsa da Genel Müdür işçi çıkarmadan geri kalmamıştır. Üstelik de tahkir edici sözler söylemiştir. Bu hareket bardağı taşıran damla olmuş, işçiler şartelleri açmayarak oturma grevine başlmışlrdır."

HAZİN OLAYLAR

Grev üzerine hazin olaylar da cereyan etmiştir. Babalarının, kardeşlerinin ve eşlerinin en tabii haklarını istismar etmeye çalışan İbrahim Üzümcüoğlunun gayri insani hareketleri karşısında; dün sabah fabrikaya gelerek "babalarımızın hakkını verin" diye feryad eden 100 kadar kız ve erkek çocuğu olayı protesto etmiştir. Genel müdür acz içinde telefona sarılmış ve güya işçiler suçluymuş gibi savcılığa ve karakola telefonlarla yanlış bilgi vermiştir. İstinye karakoluna hazır kuvvet gönderilmiş Sarıyer Savcısı da işyerine giderek soruşturmaya başlamıştır. Esasen kendilerine hakaret edilen işçiler savcılığa dilekçe vererek Genel Müdür Üzümcüoğlu aleyhine şahsi hakaret dâvası açmıştr. Bizde Maden - İş Sendikası olarak işvereni sendikalı olanlara baskı yapılmayacağını âmir bulunan 7286 sayılı kanuna dayanarak hakkında ayrıca dava açmaktayız. Kavel Fabrikasındaki grev hareketi, işçi haklarını çiğneyerek aşırı kâr taahhüt eden bir işbilmez Genel Müdürün ilgisizliğinin ve beşerî münasebetlere önem vermezliğin bir sonucudur.

DUMANI TÜTMÜYOR: Bir yanlış hareket, bir insanın kişiliğini hiçe sayış muazzam bir fabrikanın hayatını, canlılığını, verimini ve yararlığını bir anda sıfıra indirmiştir. İşçiler çalıştırılmayınca fabrikanın dumanı tütmemiştir. İşte işçisi olmayınca cansız kalan Kavel.

Anlaşma olmadı

Olayın üçüncü günü Bölge Çalışma Müdürlüğünde toplantı yapılmış ve tarafları anlaştırmak için çabalar sarfedilmiştir. İşten atılan işçilerle sendika temsilcisi için "işe alınması" konusunda anlayış göstermeyen işveren temsilcileri yüzünden toplantı akim kalmıştır - Olaya sebep olan Müdür işçilere hakaret edince işçiler dava açmışlardır. -

İşçilere yemek dağıtıldı

Vehbi Koç'un İstinyede kurulu Kavel Kablo Fabrikası işçilerinin grevi halen devam etmektedir. İşçiler Fabrikanın etrafında dolaşmakta, gece gündüz grev mahallinden ayrılmamaktadır. Polis, grev mahallinde her hangi bir hadiseye meydan vermemek bakımından tertibat almıştır. Fakat anayasa teminatı altında bulunan, Türk işçisinin grev halindeki direnme hakkına müdahale etmemekte ve bitaraflığını titizlikle mühafaza etmektedir.

ANLAŞMA OLMADI

Diğer taraftan grevin üçüncü günü olan Salı gün, İstanbul Bölge Çalışma Müdürü Sabih Türsan, aracılık yapmak maksadı ile, Bölge Çalışma Müdürlüğünde tarafların iştirkiyle saat 16 da özel bir toplantı yapmıştır.

Toplantıya Türkiye Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler, Genel Başkan Vekili Kâzım Narmanlı, İşveren Şirketinin İdare Meclisi Reisi Emin Aktar ve Hukuk Müşaviri iştirak etmiştir.

Bir saat kadar devam eden toplantıda, işveren temsilcileri, Pazartesi günü grev dolayısiyle işten çıkarılan 10 sendika temsilcisini tekrar işe almayı ve bundan böyle de sendikalı işçilere baskı yapmamayı kabul etmişlerdir. Sendika temsilcileri ise, daha önce çıkarılan 4 sendika temsilcisinin de işe alınmasını, 5 senedir verildiği halde bu sene başında kısıntılı olarak verilen ikramiyelerin geri kalan kısımlarının da verilmesini ve yapılacak anlaşma gereğince işveren ve sendika temsilcilerinden müteşekkil bir şikâyet komisyonunun kurulmasını, sendika üyelerinin bu komisyonda muhakeme edilip karara bağlanmadan cezalandırılmamasını ve işten çıkarılmamasını istemişlerdir. Neticede bir anlaşma olmamıştır.

Fabrika Müdürü İbrahim Üzümcüoğlu, Amerikadaki stajından görgü sahibi olduğu gibi işçileri kabadayılıkla korkutmak usulüne başvurmuş, işçilere bağırıp çağırarak küfretmiştir. İlgili işçiler, derhal hakaret dolayısiyle, karakolda dâvacı olmuşlar, suç üstü kovuşturması için karakolun çağırısına gelmeyen Üzümcüoğlu hakkında Savcılık vasıtasiyle dava açılmıştır. Neticede Üzümcüoğlu, karakola gitmek için, vazifeliler vasıtasiyle fabrika önünde ateş yakarak ısınmakta olan işçilerden müsaade istemiş, karakola celbedilerek ifadesi alınmıştır.

TÜRK - İŞ VE İŞVEREN KONFEDERASYONU MADEN-İŞ'E ARACILIK TEKLİF ETTİ

Diğer taraftan işveren sendikaları Konfederasyonu, Türk - İş Birinci Bölge Temsilciliği vasıtasiyle Türkiye Maden-İş Sendikasına aracılık teklifinde bulunmuştur. Maden-İş, üst kademesi olan Türk - İş'in isteğine uymuş ve teklifi kabul etmiştir. Bu gün bu hususta Türk - İş'in Beşiktaştaki Birinci Bölge Temsilciliği makamında bir toplantı yapılacaktır.

MADEN-İŞ ÜYELERE YEMEK VE ERZAK DAĞITIYOR

Grev hâdisesinin devam etmesi karşısında Maden-İş bu günden itibaren üyelerine yemek ve erzak dağıtmaya karar vermiştir. Bugün fabrikanın önünde kurulan bir kazanda kuru fasulya pişirilip işçiye dağıtılacaktır. Ayrıca Sendika işçiye

(Devamı 4. sayfada)

Başkan K. Türkler açıkladı

"Kavelde grev yok, lokavt vardır" dedi

"Bu olayın hakiki nedenlerinin esas temeli, Vehbi Koç'un önderliğinde bir kısım sermayedarın manen ve maddeten memleketteki sosyal gelişmeyi baltalamak gayesi ile düzenlemekte oldukları sosyal adalete aykırı harekete ve onların sakat anlayışlarına dayanmaktadır."

Türkiye Maden - İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler 1.2.1963 tarihli basın toplantısında şunları bildirmiştir:

"İşçilerin Anayasa ile teminat altına alınmış en tabii haklarını, en büyük sermaye hissesi Vehbi Koç'a ait bulunan İstinye Kavel Fabrikası işvereninin insafsızca çiğnemeye kalkması karşısında, işçilerin işi bırakma şeklinde yaptıkları protesto hareketi, işverenin anlayışsızlığı karşısında altı gündür devam etmektedir.

Bu olay grev değil lokavttır. Çünkü, olay işverenin, iş akdinin zımnen ve kanunen mevcut en önemli şartlarından bazılarını zor kullanarak değiştirmek istemesinden doğmuştur.

(Devamı 4. sayfada)

MADEN — İŞ ELDE: Kavel Kablo Fabrikasında çalışma haklarına müdahale edilen işçiler, üyesi oldukları Maden—İş Sendikasının gazetesini okuyarak vakit geçirmeyi daha yararlı bulmuşlardır. Maden — İş elde, gönülde ve dilde..

İŞÇİ ÇOCUKLARI: Kavel fabrikasında çalışan işçilerin çocukları babalarının, ağabeylerinin çalışmasını sağlayacak anlaşmanın olup olmadığını Maden — İş'in Birinci Bölge Temsilcisi İsmail Sığından öğrenmek istiyorlar, Sığın, kendisine sığınanları tatmin etmeyi o kadar istiyordu ki.

Sendikacılar Anayasa İlkelerine Bağlıdır

Çalışanların temsilcileri haklı dâvaları için manevî cephe kurup seslerini duyurdular

"Bundan böyle nereden ve hangi kuvvetten gelirse gelsin kanları pahasına da olsa insan haklarını garanti altına alan Anayasa ilkelerinden asla vazgeçmeyeceklerine, tâviz vermeyeceklerine şeref ve namusları üzerine and içtiklerini emekçi kardeşlerine bildirmeyi kararlaştırdık"

Grev ve Toplu Sözleşme Kanun Tasarısının, ruh ve lâfzen işçi haklarını himaye ve ihtiva etmekten uzak bir mahiyette. Büyük Millet Meclisine sunulmuş olmasından dolayı, 10 sendika liderinin, şehrimizde, temsil ve teşkil ettikleri (Manevî Dayanışma Cephesi) kanun dairesinde mücadeleye başlamış bulunmaktadır.

Çalışan Türk vatandaşlarının meşrû ve kanunî yollarla insan haklarını gerçekleştirme kararında olan "Manevi Dayanışma Cephesi" adına Türkiye Gemi Adamları Sendikası Başkanı Rüştü Güneri aşağıdaki bildiriyi yayınlamıştır.

MANEVİ DAYANIŞMA CEPHESİNİ KURAN SENDİKA YÖNETİCİLERİNİN MÜŞTEREK BİLDİRİSİDİR

Türk sosyal politikasının Anayasadaki temel haklarının tesbitine çalışıldığı şu günlerde Büyük Millet Meclisi Komisyonlarında görüşülmesi yapılan grev, toplu sözleşme ve sendikalar kanunu gibi emekçi yığınlarının hal ve gelecekteki sosyal ve ekonomik kaderlerini tayin edecek olan bu konulara bütün çalışanlar olanca hassasiyet ve dikkatleri ile eğilmiş, kanun hazırlayanları izlemektedirler.

Bizler işçi sınıfının temsilcileri ve aşağıda imzaları bulunan (Manevî Dayanışma Cephesi) olarak ana hak ve yaşama hürriyetimizin sınır ve şümul derecelerinin kanunlarla tesbit edilmek üzere bulunulduğu şu sıralarda, emekçi halk yığınlarına ve gelecek nesillere karşı, taşıdığımız sorumluluk duygusunun ağır yükü ve heyecanı içindeyiz.

Türk toplumu içinde, çalışan sınıfların, özellikle işçi sınıfının çok yakın zamanlara kadar yerinin ve değerlerinin ne olduğunu, yirminci yüzyılın sosyal adalet kavramı hürriyetlerinin neler olması lâzım geldiğini ve bu alanda idare edenlerin Anayasadan doğan sorumlulukları.

(Devamı 4. sayfada)

ISINMAK DA LÂZIM: İşten çıkarılan işçiler fabrika önünde beklerken havanın soğukluğunu da yenmeğe çalışmışlar ve topladıkları çalıları, tahta parçalarını yakarak ısınmaya çalışmışlardır. Hak uğruna her eziyete göğüs geren şerefli Türk Milletine mensub olmanın sevinci içindeler.

Kavelin işçileri destekleniyor

Sakal grevi başladı

Türk Demir Döküm Fabrikası işçileri, Kaveldeki kahraman arkadaşlarının hakkı verilinceye kadar sakal bırakma hareketine başladılar

Vehbi Koç'un, Silâhtarağada kurulu Türk Demir Döküm Fabrikası işçileri de gene Vehbi Koça ait Kavel Kablo Fabrikasında açlığa mahkûm edilen 220 işçi kardeşi için, protesto mahiyetinde olmak üzere sakal grevine başlamışlardır.

1 Şubat 1963 tarihinden itibaren sakal grevine başlanan Türk Demir Döküm Fabrikasında 800 den fazla işçi çalışmaktadır.

Türk Demir Döküm Fabrikası işçileri, Vehbi Koç'un ortak bulunduğu diğer işyerlerinde de olduğu gibi, Türk Demir Döküm Fabrikası Umum Müdürü Burhan Günergun vasıtasiyle, senelerdenberi en tabii kanunî haklarının çiğnenmekte

(Devamı 4. sayfada)

İKTİBASLAR :

KAVEL-KABLO OLAYI VE YÖN

Vehbi Koç'un İstinyedeki Kavel Kablo Fabrikasında 27 Ocak 1963 günü başlayan oturma grevi onuncu gününü doldurdu. Fabrikada mevcut 220 işçinin katıldığı grev kâr hırsının yarattığı haklı bir tepkidir. Olay şudur:

Fabrikaya geçen kasım ayında Amerikada staj görmüş yeni bir genel Müdür tayin edilmiş. Genel Müdür işçilere söylediğine göre fabrikanın kârını iki misline çıkartma taahhüdü ile iş başına gelmiş. Bunu sağlamak için işçi istihkaklarından da kısmak gerek. Netekim Genel Müdür İbrahim Üzümcüoğlu her yılbaşında işçilere beş yıldır verilen ikramiyeyi kaldırmıştır. İşçiler olayı birkaç saat süren bir protesto hareketi ile cevaplandırmışlar. Bunun üzerine kârcı genel müdür bütün korkutma ve yıldırma vasıtalarına baş vuruyor. Olayların büyümesini önlemek maksadı ile Maden - İş sendikası başkanı Kemal Türkler ara buluculuk yapmak istiyor. Ama kârı iki misline çıkarmakla görevli Genel Müdür "benim olduğum yerde sendikalı barınamaz" buyuruyor. Ve İşyeri Sendika Temsilcisi İlyas Kabil ile arkadaşının işine son veriyor.

Ayrıca işçileri sendikadan ayırmaya zorluyor.

Kârcı genel müdür fabrikanın antetli kâğıtlarına sendikadan istifa mektupları yazdırarak bunu 50 kadar işçiye zorla imzalatıyor.

Daha bir çok işçi çıkartıyor. Ve işçilere hakaret ediyor.

Küfür bardağı taşıran son damla olmuş ve grev başlamıştır.

Genel müdür bu sefer işçileri polisle korkutmak istemiş.

Maden - İş'in basın bülteninde de belirtildiği üzere güya işçiler suçlu imiş gibi savcılığa ve karakola yanlış bilgi vererek polisi harekete geçirmiştir. Hâlen 200 polis fabrikadadır. 220 işçi ise haklarını almak ve yabancı işçi kullanılmasını önlemek maksadı ile fabrikanın etrafında beklemektedir. Grev işçi şuurunun hızla geliştiğini gösteren göz yaşartıcı bir davranışma örneği oldu. İşçilerin çocukları fabrikaya kadar gelerek "babalarımızın hakkını verin" diye haykırdılar.

Maden - İş, Fabrikanın önünde kazan kurup işçilere kuru fasulye pişirdi ekmek ve kuru erzak dağıttı. Yine Vehbi Koça ait General elektrik Ampul Fabrikası işçileri aralarında bir yardım kampanyası açarak grevdeki arkadaşları için 335 lira topladılar. Vehbi Koç'un Silâhdarağadaki 800 işçilik Türk Döküm Fabrıkası işçileri 1 Şubattan itibaren sakal grevine başladılar. Sakal grevcileri de para toplama kampanyasına katıldılr. Diğer işçiler ise İstinyeye gidip grevdeki kardeşlerini ziyaret ederek onlara manevî destek oldular. Bu konuda Maden - İş Genel Başkanı Kemal Türkler şöyle diyor:

"Biz kuvvetliyiz. Maden - İş kuvvetini Çelik - Kenet parolasından almaktadır. 220 kardeşimiz yalnız değildir. Ve onları aslâ yalnız bırakmayacağız. Azimliyiz ve kararlıyız. Aslâ haklarımızın zerresinden her ne pahasına olursa olsun vz geçmeyeceğiz."

Vali Niyazi Akı da "işçiler haklı" demek zorunda kaldı.

(YÖN'den)

İŞÇİLER VE SENDİKA: Kavel işçileri fabrika dışındaki hayatlarına devam ederken Maden — İş'in Birinci Bölge Temsilcisi İsmail Sığın da kahramanca hak arayan arkadaşlarını yüreğinin bütün yanıklığı ile seyrediyor onlara gururla bakıyor, hak yolunda işbirliği yapanlara hayran oluyor.

Güney Doğu sendikacıları da grev hakkı için karar aldılar

Grev ve toplu sözleşme kanun tasarısının Anayasa ilkelerine aykırı olmamasını temin için sendikalar gerekirse grev ilân etmeyi de kararlaştırdılar, bildiri yayınladılar

Diyarbakırda toplanan Güney Doğu Bölgesi İşçi Sendikaları da bir bildiri yayınlamışlardır. Bildiriyi ve topantıda temsil edilen İşçi Sendikaları idarecilerini aynen yayınlıyoruz:

"Anayasada yer alan grevin kanunlaşmasını, Demokrasinin temel ilkelerinden saymaktayız. Bu hakkın Meclisteki özel karma komisyonunda oyuna getirilerek, verilmeden alındığını görüyoruz. Küçük bir azınlığın menfaatlerini korumak gayesiyle sosyal adaletin gerçekleşmesini önleyen tasarıyı hiç bir şekilde tasvip etmiyor şiddetle redrediyoruz. Bu tasarı kanunlaştığı takdirde, işveren direktörlüğünün kurulacağını görmemek için kör olmak gerekir.

Biz bunun tehlikesini görüyor ve bütün efkârı umumiyeye duyurmağa çalışıyoruz. Diyoruz ki:

Biz Anayasanın teminatına dayanarak temel haklarımızı kısıtlayan kararları tanımıyacağız.

(Güney doğu bölgesi işçi sendikaları) olarak bu tasarının kanunlaşmaması için, Türk - İş teşkilâtını vazifeye dâvet eder, gerekirse derhal grev yapmaya hazır olduğumuzu bildiririz. 17.1.1963."

Türkiye Petrol İşçileri Sendikası Başkanı Şevki Vural,

Diyarbakır Tekel İşçileri Genel Sekreteri İbrahim Suncurak,

Devlet Su İşleri Sendikası Başkanı V. Ali İhsan Yaşar,

Diyarbakır Genel Hizmet Sendikası Başkanı Hamza Ulusoy,

Şark Kurumları İşçileri Sendikası Genel Sekreteri Yaşar Özkara,

Diyarbakır Ziraat İşçileri Sendikası Başkanı Ali Ergin,

Diyarbakır Bölgesi İşçi Sendikaları Birlik Başkanı Mehmet Aktar,

Diyarbakır Tumpane İşçi Sendikası Başbakanı M. Ali Bekleyen

Kara Yolları 9. Bölge İşçileri Sendikası Başkanı Mahmut Balçık,

Bakırmaden İşçileri Sendikası Başkanı Yakup Şenol,

Diyarbakır Un ve unlu maddeler Sendikası Başkanı M. Emin Hasar,

Eğlence Yerleri Sendikası Başkanı Şaban Görken,

TOPLANTI: Kavel Kablo Fabrikasında işçilerin karşılaştıkları hareket üzerine büyüyen anlaşmazlığı gidermek için Türk — İş Bölge Temsilciliği konuyu aydınlığa çıkarmaya çalışmış ve işveren gurupundan gelen anlaşma tekliflerini müsbet karşılamıştır. Türk — İş Bölge Merkezinde yapılan işçi — işveren toplantısına katılanlardan bir gurup Kaveldeki hareketin nedenlerini inceliyor.

Sendika, işçilere para dağıttı

Türkiye Maden — İş Sendikasının, Vehbi Koç'a ait İstinye'de kurulu Kavel Kablo Fabrikasında çalışan üyelerinin, istismara karşı direnme hareketleri, halen devam etmektedir.

İşçiler gece ve güdüz guruplar nalinde fabrika etrafında nöbet beklemekte ve geceleri Fabrika karşısında branda bezinden kurdukları 12 metre uzunluğundaki büyük bir çadırda ateş yakarak nöbet haricinde yatıp dinlenmektedirler.

İşçiler, Fabrikaya Polisten başka hiçbir kimseyi sokmamakta israr etmekte ve bunda büyük bir başarı göstermektedirler. Fabrikanın 200 metre mesafesinden geçen, işçilerin (Grev Hattı) tabir ettikleri yere kadar fabrikanın memurları bir minübüs ile gelmişler, işçiler memurları bu sınırdan içeri geçirmemişlerdir.

Mermurlar, işçilerin ücret hesaplarını yapmak üzere fabrikaya girmek için işçilerden izin istemeleri üzerine işçiler derhal toplanarak meseleyi müzakere etmişler, bir muhasip ile ancak iki yardımcısının içeri alınmasını kararlaştırmışlardır

Diğer taraftan işçiler, geçen gün öğleden sonra fabrikanın vermek istediği ücreti almamıştır. Çünkü, işveren işçilere ait tahakkuk ettirdiği ücret yekûnundan, Fabrikaya borçlu işçilerin borçlarının tamamını kesmek istemiştir. Halbuki, Fabrika bu borçları, diğer fabrikalarda da olduğu gibi aylık taksitlerle ödemek şartı ile işçilere vermiş bulunuyordu.
işyerine getirilmiş otuzbin küsur Lira işyerinin kasasında kilitli kalmıştır. Çünkü işçler, bu paranın da geri götürülmesine müsaade etmemişlerdir.

Türkiye Maden — İş Sendikası, işçilerin para alma günü olan 7 Şubat 1963 günü Fabrikanın teklif ettiği ücreti, işçilerin (aç ölmeye razıyız) diyerek reddettiğini öğrenince, bu gün derhal Sendika muhasibini bir çanta para ile işyerine göndermiş, işçilerin isteğine göre kendlerine para yardımında bulunmuştur.

İşçiler, Sendikanın beklenmedik anjden bu para yardımı karşısında, bütün dertlerini unutmuşlar, Anayasa Teminatı altında olduğu halde İşveren tarafından insafsızca çiğnenen hakları verilmedikçe, her ne pahasına olursa olsun haklı davalarından dönmemeye bir defa daha yemin etmişlerdir.

1 Şubat 1963 tarininde olay yerinde 200 Polis, Sarıyer Savcısının emriyle hadise mahallinde vazife almış bulunmaktadır.

İki gün önce İstanbul Emniyet Müdürlüğü tarafından alınan bir tertibatla, işçiler ceza kanununa göre yol kesme suçuyla suçlandırılmak istenmişsede bunda Polis muvaffak olamamıştır.

Çünkü, Sendika Hukuk Müşavirliği olayı derhal hukukî yönden incelemiş, işçilerin hareketini, yol kesme suçuyla suçlandırmanın imkânsız olduğunu ve Polisin müdahalesinin yersiz ve haksız olduğunu, Sendika Genel Başkanlığına rapor etmiştir. Bu durum karşısında Sendika Genel Başkanı Kemal Türkler, derhal birer Yıldırım Telgrafla olayı, Sayın Başvekil İsmet İnönü, ile İç İşleri, Çalışma ve Adalet Vekillerine duyurarak, polisin haksız ve Anayasaya aykırı müdahalesinin durdurulmasını istemiştir.

Bunun üzerine, Polisin müdahalesi durmuştur.

1 Şubat 1963 tarihinde bütün işçiler için noter marifetiyle çıkış muamelesi yapan İşveren, işyerine yeni işçi almak üzere derhal gazetelere ilân vermişse de, müteaddit günlerde iş için müracaata gelen işçiler, işyeri önünde işini başkasına kaptırmamaya yürekten azimli 220 işçiyi toplu halde görünce, İşveren kendilerine milyon verse de çalışmıyacaklarını söyliyerek, dertli kardeşlerinin dertlerine ortak olmaya çalışmışlardır.

İstinye'de oturmakta olan halk, çocuk ve ihtiyar olmak üzere, günün her saatinde olay mahalline gelmekte, işçilerle ilgilenerek onlara büyük ölçüde manevi destek olmaktadırlar.

Yeni kurulmuş bulunan Sinema İşçileri Sendikası, olayla çok yakından ilgilenmektedir. Sendikanın Başkan ve İdarecileri, Maden — İş Genel Başkanlığına muhtelif vesilelerle, İstinye'de direnme hakkını kullanmakta olan işçi kardeşlerine her türlü yardımı bir vazife bildiklerini ve böyle bir davada Maden — İş'le mutlaka beraber olduklarını bildirmişlerdir.

Sine — İş, ayrıca, İstinyedeki işçilerin üç günlük iaşelerini vermeye karar verdiklerini de açıklamıştır. Ayrıca, Sine — İş, olay mahallinde bir haftadır hadiseyi filme almaktadır. Olaydan sonra bir dökümanter film hazırlayarak, Türk Sosyal hayatına hatıra olmak üzere Maden — İş'e hediye edecektir.

Evvelsi günü, İstinye tersanesinden olay mahalline gelen 400 kadar işçi, Kahramanlık destanı yaratmakta olan kardeşlerine, manevi destek olmuşlar ve para yardımı için aralarında kampanya açtıklarını bildirmişlerdir.

Bunu duyan tersane işyeri amiri, işçilerden 35 tanesini sorguya çekmiş (Niçin olay mahalline giderek böyle uygunsuz bir harekette bulundukları) hakkında ifade almıştır.

Bu üzücü hadiseye sinirlenen 1000 den fazla tersane işçisi, tekrar olay mahalline gelerek, tersane amirini protesto etmiş, gerekirse kendilerinin de işi bırakarak tersane amirine güzel bir ders vereceklerini bildirmişlerdir.

7 Şubat 1963 akşamı Karayolları işçileri Sendikasından bir heyet akşam saat 21.00 de Maden — İş Sendikası Genel Başkanını ziyaret ederek, herzaman olduğu gibi, bu olayda da daima Maden — İş'le beraber olduklarını bildirmişlerdir.

Silahtarağa'da kurulu Vehbi Koç'a ait Türk Demir Döküm Fabrikası işçilerinin, İstinyeli kahraman kardeşlerini destekleme maksadıyla, sakal grevine başladıklarını gören, Fabrika Umum Müdürü işçi temsilcilerini çağırarak, onları sorguya çekmek istemiş, fakat muvaffak olamamıştır.

Diğer taraftan işyeri işçi temsilciliği işçilere bir bildiri yayınlamıştır.

Türkler açıkladı

(Baştarafı 3. sayfada)

Bu olayın hakiki nedenlerinin esas temeli, Vehbi Koç'un önderliğinde bir kısım sermayedarın manen ve maddeden memleketteki sosyal gelişmeyi baltalamak gayesiyle düzenlemekte oldukları sosyal adalete aykırı harekete ve onların sakat anlayışıma dayanmaktadır.

Memleketin sosyal dâvasında vazifeli ve azimli vatandaşlar olarak mutlu azınlık diye söylediğimiz. gayri insanî anlayışın sahipleri olan bu bir takım şahsî çıkarcıların, artık hudutsuz gibi gördükleri sömürme hareket ve anlayışlarına asla müsaade etmiyeceğiz.

İşverenin bu şuursuz, insanlık haklarına, sosyal adalet ve memleket menfaatlerine aykırı hareketini, halk oyu karşısında protesto ediyor, en kısa zamanda millî şuurun benimsenmesi için ihtarda bulunuyorum."

Maden - iş

Türkiye Maden, Madenî Eşya ve Makine Sanayii İşçileri Sendikası adına sahibi ve

Mes'ul Müdür: KEMAL TÜRKLER

İdare yeri: İst. Cağaloğlu, Nuruosmaniye caddesi Alibaba Türbe sokak No. 18 kat 3

Dizgi ve Baskı: Seri-İş Matbaacılık Ortaklığı Ankara Caddesi No. 107 — İstanbul

Bir işveren

(Baştarafı 1. sayfada)

şikâyetler işçi ve işveren temsilcilerinin müşterek kararı ile neticeye bağlanacaktı. Son günlerde Yekta Ünsal adındaki işçi hakkında bazı şikayetler, işten çıkarılması isteği ile disiplin kuruluna intikal ettirilmiştir. İşveren hukuk müşavirininde bulunduğu kuruldaki B. Koray, Mithat Öztürk, Salâhattin Gürel, Sabri Tümer, İsmail Sığın olayı incelemiş ve işçinin üç gündeliğinin kesilmesine karar vermiş, ayrıca ihtara da lüzum görmüştür.

Fakat Fabrika müdürü Fikret Ural, hissî hareket ederek işçinin işine son vermiş, disiplin kurulunun kararını dinlememiştir. Olay, işçi — işveren anlayışını geliştirmeyi önleyici telâkki edilmektedir.

Sendikacılar Anayasa ilkelerine bağlıdır

(Baştarafı 2. sayfada)

nı kendilerine hatırlatmk istiyoruz.

ÇALIŞAN SINIFLARIN TEMSİLCİLERİ

Bizler çalışan sınıfların temsilcileri olarak bundan böyle, nereden ve hangi kuvvetten gelirse gelsin kanları bahasına dahi olsa insan haklarını garanti altına alan Anyasa ilkelerinden asla vaz geçmeyeceklerine taviz vermiyeceklerine, şeref ve namusları üzerine yemin etmiş olduklarını emekçi kardeşlerine bildirmeyi karar altına almışlardır.

UYUTULAGELEN KÖYLÜ VE İŞÇİ

Türk sosyal ve siyasî tarihinde çalışan ve köylü sınıfları daima "Sınıfsız Cemiyet, Hepimiz Birimiz" gibi süslü ve edebî sloganlarla uyutulmağa çalışılmıştır. Ancak, büyük insan ATATÜRK'ün dilinde bu kavramlar gerçek değerlerini bulmuş, fakat ne yazıktır ki ATA'nın ölümünden hemen sonra aleyhte değişen şartlar yüzünden, bu deyimler iktidarların elinde sadece bir fantazi ve demagojik araç olarak kullanılagelmiştir.

Köylü ve işçi sınıflarının varlığı, ancak yurt savunmaların da hudut bekçiliklerinde, seçimden seçime ve demagojik nutuklarda ütopik ve edebî cümleler halinde yıllar yılı terennüm edilmiştir.

ANAYASANIN RUHUNA UYGUN TATBİKAT

Biz, aşağıda imzaları bulunan temsilci ve Manevî Dayanışma Cephesi kurucuları olarak teşriî organlardan ve işçi sınıfını idare edenlerden her şeyden evvel, Anayasanın ruhuna ve müesseselerine uygun tatbikat istiyoruz. Şöyle ki:

Kavel'in işçileri

(Baştarafı 3. sayfada)

olduğunu, yakın tarihte kendilerini de Kavel fabrikasındaki 220 kardeşinin başına gelen acı akıbetin beklenmekte olduğunu, bu sebeple çiğnenmekte olan haklarını elde etmek için şimdiden işi bırakarak ayni protesto hareketine başvuracaklarını bildirmişlerdir.

Türk Demir Döküm Fabrikası işçileri, gibi General Elektrik fabrikası işçileri de Kavelde aç bırakılan işçi kardeşlerine yemek yardımı yapılmak üzere aralarında para toplamaya başlamışlardır.

Sokak ortasında çoluk çocuğuyla aç ve perişan bırakılan kardeşleri için uyanan dayanışma şuuru ile bu günden itibaren maddi yardım için, aynen General Elektrik Fabrikası ve Türk Demir Döküm Fabrikası işçileri gibi kendi arkadaşları arasında para toplama kampanyasına başlamışlardır.

Üçköprü ocağındaki

(Baştarafı 1. sayfada)

sürüklemiştir. Bunun sonucu olarak da ocak çökmüş üç işçi feci şekilde ölmüştür. Kaza üzerine Etibank sorumluları uyanmış ve ihmal ettirdikleri tahkimatı yapmış görünerek ölenlerin vebalinden kurtulmaya çalışmışlar ve ormandan kaçak olarak ağaç kestirmeye bile cüret etmişlerdir. Kesilen 62 adet ve 7672 metre küp ağaç, çöken maden ocağında kullanılmış gibi gösterilmek istenmiştir.

Çöğmen köyünden Uryan Yaman, İsmail Gündoğan, Mehmet Önderin yakınları Maden — İş'e başvurarak bile bile ölüme sürüklenen yakınlarının haklarının aranmasını ve sorumluların cezalandırılması için gerekenlere başvurulmasını istemişlerdir.

İstihsali 10 tondan 40 tona çıkartma pahasına ocakta emniyet tahkimatını yapmayan ve sık sık ölüme yol açan çöküntülere sebeb olan Etibank'ın insan hayatına önem vermeyen krom işletmesi sorumluları ölen kaza şehitleri yakınları tarafından mahkemeye verilmiştir.

Anlaşma olmadı

(Baştarafı 2. sayfada)

ekmek ve kuru erzak, yağ gibi gıda maddeleri de dağıtacaktır.

İŞÇİLER KARALI

İşçiler, istediklerini elde etme hususunda kararlı görülmektedir. Sendikaları olan Maden - İş'e yürekten bağlı olduklarını ve inandıklarını, Sendika Genel Başkanı Kemal Türkler'in bizzat kendilerine (Meselelerinizi hallettim. çalışın.) demedikçe, her ne pahasına olursa olsun işbaşı yapmıyacaklarını söylemektedirler.

İşlerinden çıkartılan

(Baştarafı 1. sayfada)

hıslar maddi yardıma da başlamışlardır. Özellikle muhtelif fabrika işçilerinin nafakalarından keserek kendi aralarında para toplayıp Maden — İş kanalı ile Kavel İşçilerine göndermeleri göğüs kabartıcı ve göz yaşartıcı bir şuur örneği şeklinde gelişmektedir.

BİR ÖRNEK HAREKET DAHA

Deniz Nakliyatında Ödemiş Gemisinde çalışan İkinci Makinist Hulusi Yükselen İstinyede Kavel işçilerinin dayanışması karşısında bu dmokratik mücadeleyi hayranlıkla seyretmiş ve cebinde bulunan 100 lirayı "ufak bir yardım" olarak sendika temsilcisine vermiştir.

TELGRAFLAR YAĞIYOR

Maden — İş'in bütün şube ve temsilcilikleri Türkiyenin her köşesinden telgraf göndererek direktif beklemekte olduklarını bildirmişlerdir. Fakat Maden—İş başkanlığı Kaveldeki arkadaşlarına yardım için neler yapacaklarını bildirmeyi, görüşmelerin sonuna bırakmıştır.

Öte yandan Türk — İş İkinci Bölge temsilcileri Burhanettin Asutay ile Orhan Sorguç telgraf göndererek İzmirli kardeşlerinden ne istenirse hazır olduklarını belirtmişlerdir. Maddî ve manevî yardıma hazır olan İzmirli kardeşlerin ilgisi Kavel ve Maden — İş mensuplarını son derece mütehassis etmiştir.

Türk-İş

(Baştarafı 1. sayfada)

veren Sendikası) nın tutumu üzerind de durulmuş, ve bu sabit olmuş bulunan işvereni tasvip eder mahiyette bir temayül gösterdiği esefle müşahade edilmiştir.

Vali ile yapılan görüşme:

Diğer taraftan, Türk—İş'te yapılan önemli toplantıdan sonra, İsmail Topkar'ın başkanlığında bir heyet saat 16.00 da vilâyete giderek Vali Niyazi Akı ile görüşmüştür. Vali işçileri haklı bulmuştur.